

Position Paper Mijnbouwwet

Op 16 juli 2020 is door de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) de wijziging van de Mijnbouwwet met bijbehorende kamerstukken naar de Tweede Kamer gestuurd. In het wetsvoorstel Aanpassing van het vergunningsstelsel voor het opsporen en winnen van aardwarmte wordt terechte aandacht besteed aan het verbeteren van het vergunningsstelsel voor de opsporing en winning van aardwarmte en het bevorderen van de veiligheid van de opsporing, winning en ontwikkeling van aardwarmte in Nederland.

We bemerken dat onze en de 21 andere consultatiereacties in ogenschouw zijn genomen en hebben geleid tot een verbetering van de gewijzigde Mijnbouwwet gericht op het versnellen van de ontwikkeling van aardwarmte. Daarnaast zien we ook nog een aantal verbeterpunten, zoals:

Verbeterpunten:

Duidelijkheid Mijnbouwbesluit

Duidelijkheid over het Mijnbouwbesluit is er nog niet: bij ruim vijftien artikelen wordt verwezen naar een nadere uitwerking. Dit gaat onder meer om indieningsvereisten, afwijzingsgronden en rangschikkingscriteria van drie verschillende vergunningsprocedures. Daarnaast is er nog een aantal losse onderdelen waarbij ook verwezen wordt naar een nadere uitwerking in lagere regelgeving. Deze uitwerking is van groot belang voor het bepalen van de doelmatigheid van de voorgestelde procedures in dit wetsvoorstel.

Evaluatie

De wet wordt vijf jaar na inwerkingtreding geëvalueerd. De duur van vijf jaar brengt de zorg met zich mee dat de eisen ten aanzien van de afzet zullen leiden tot minder snel investeren en exploratie. Vanuit het oogpunt om de warmtetransitie te versnellen suggereren wij om deze evaluatie eerder plaats te laten vinden, bijvoorbeeld na drie jaar, en in samenwerking met de sector tot gedragen en consistente conclusies en adviezen te komen.

Coördinatie vergunningsprocedures

Graag vragen we aandacht voor de coördinatie van vergunningsprocedures met het oog op doorlooptijden en afstemming van verschillende wetgeving zoals de omgevingswet. De ervaring leert dat verschillende vergunningsprocedures en termijnen langer duren dan wettelijk bepaald en daarmee worden overschreden. Ondanks dat hieraan gewerkt wordt, zien we een zorgpunt in de coördinatie en efficiëntie tussen de verschillende wetgevingstrajecten en vergunningsprocedures.

Overlegverplichting bij een concurrerende aanvraag

De overlegverplichting bij een concurrerende aanvraag is in het gewijzigde wetsvoorstel verlengd van een termijn van 4 naar 8 weken. Voor partijen is het erg ambitieus om binnen een termijn van 8 weken gezamenlijk uit een concurrerende aanvraag te komen, het gaat immers om een beslissing voor een termijn van zeker 30+ jaar. We zien dan ook de behoefte voor een overlegverplichting dat bedrijven / organisaties de ruimte biedt om beter tot besluitvorming te komen en suggereren een termijn van 4 maanden / 16 weken.

Zoekgebied

Bij zoekgebieden is de grootte van het gebied een belangrijk aandachtspunt. Bij de overgang van een vergunning zoekgebied naar een startvergunning is onduidelijk voor welke grootte van het zoekgebied de verlenging geldt. Het is belangrijk dat zoekgebieden voldoende groot kunnen zijn zodat er aandacht blijft voor het herhaalpotentieel en er niet te snel wordt overgegaan op verkleining van het gebied.

Industriestandaard duurzaam putontwerp

De aardwarmtesector werkt vanuit DAGO, samen met EBN, aan de ontwikkeling van een industriestandaard duurzaam putontwerp. Het doel van het project is te komen tot een industriestandaard waarin de vereisten worden beschreven voor een duurzaam geothermie putontwerp dat kan rekenen op acceptatie door de operators en een breed draagvlak creëert bij alle stakeholders van de aardwarmtesector. Deze industriestandaard versterkt de basis voor veilige en verantwoorde toepassing van aardwarmte voor nu en in de toekomst in Nederland. Een naadloze aansluiting tussen de Mijnbouwwet en deze industriestandaard is van groot belang voor de brede acceptatie daarvan. Daarom pleiten we voor een afstemming van de formulering van alle wettelijke onderdelen die uiteindelijk in de definitieve versie van de Mijnbouwwet en lagere regelgeving worden opgenomen.

Afstemming van warmtevraag

Het gewijzigde wetsvoorstel vraagt bij een toewijzing zoekgebied of het verlengen van een toewijzing dat de voorgenomen afzet van de te winnen warmte duidelijk moet zijn en hierover afspraken zijn gemaakt met de afnemers. We begrijpen het belang van het in kaart brengen van mogelijke afzet en steunen derhalve het voorstel om vergunningaanvrager en warmteafnemer een gesprek te laten voeren over de mogelijke warmtevraag voorafgaand aan de toewijzing vergunning zoekgebied. Een Letter of Intent (LOI) zien wij als een geschikte vorm om de voorgenomen warmteafzet vast te leggen voor zowel de warmteafnemer als de vergunningaanvrager.

Beoordeling zoekgebied

De beoordeling van zoekgebieden in al bekende gebieden is evenredig met de beoordeling van zogenaamde 'witte vlekken' gebieden. Juist in de 'witte vlekken' gebieden, waar de ondergrond minder goed in kaart is gebracht, heerst meer onzekerheid, wat vraagt om (meer) voorinvesteringen. We suggereren daarom om met een soepeler beoordelingskader te komen dat rekening houdt met de onzekerheden en onbekendheden die gelden in 'witte vlekken' gebieden.

Rol EBN

SPG en DAGO staan positief tegenover de deelname van EBN aan geothermieprojecten. De details voor de deelname, waaronder de wijze van samenwerking en het deelnemingspercentage, moeten echter nog worden uitgewerkt in het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling, die in consultatie zal worden gebracht. Vanuit beide organisaties zien we de noodzaak dat EZK de verdere uitwerking met de sector bespreekt en vormgeeft.

Mededingingsrecht

In het advies van de Raad van State wordt gesproken over het risico dat via EBN (onbedoeld) op ongeoorloofde wijze concurrentiegevoelige informatie kan worden gedeeld. We begrijpen de zorgen voor dit risico maar achten de kans zelf klein dat vergunninghouders of EBN in strijd zullen handelen met het mededingingsrecht. Met de advisering van de Raad van State in ogenschouw en met het oog op toekomstig draagvlak vragen we verheldering zodat alle betrokken partijen binnen het mededingingsrecht handelen en hier geen ruis of onduidelijkheid over kan bestaan.

Handreiking en proactieve voorlichting

In dit verlengde ligt het voorstel van de Raad van State om vanuit de minister of ACM te werken aan proactieve voorlichting en het ontwikkelen van een handreiking die marktpartijen specifiek ten aanzien van de overlegverplichting en de rol van EBN in de geothermieprojecten inzicht geeft in de kaders van het mededingingsrecht in deze stelt. Deze acties zullen zeker bijdragen aan meer inzicht, transparantie en duidelijkheid. Van belang is dat bij het ontwikkelen van een dergelijke handreiking en/of voorlichting de sector direct betrokken is bij de totstandkoming en geldt als doelgroep. We zien de noodzaak dat EZK de verdere uitwerking met de sector bespreekt en vormgeeft.

Handreiking / leidraad voor gemeenten, provincies en waterschappen

We zien het als een verbetering dat er meer duidelijkheid is over de rol van het adviesrecht voor gemeenten, provincies en waterschappen. Om gemeenten en provincies te ondersteunen in kennis en expertise en een gelijk speelveld te bieden in de advisering en onderbouwing van eenduidige reacties/ advies is het onze suggestie om een beoordelingskader te ontwikkelen voor de toetsing. Vanuit beide organisaties zien we de noodzaak dat EZK de verdere uitwerking met de sector bespreekt en vormgeeft.

Als algemene zorg willen we signaleren dat de huidige periode, met een tijdelijk wettelijk kader en wachtend op de nieuwe mijnbouwwet, zorgt voor onduidelijkheid en onrust in de sector en bij gemeenten. Dit leidt helaas tot vertraging in de projectontwikkeling. Er is dan ook behoefte aan snelle duidelijkheid over de kaders en technische eisen om doelmatig te kunnen blijven produceren.

Neem voor verdere vragen of opmerkingen contact op met Melanie Provoost melanie.provoost@geothermie.nl en 06 4609 0546.

Met vriendelijke groeten,

Namens DAGO en Platform Geothermie

Frank Schoof
Voorzitter Stichting Platform Geothermie

Radboud Vorage
Voorzitter DAGO